

Hans Enoksen
Inatsisartunut ilaasortaq, Naleraq
ina@ina.alla.gl

**Sillimmasiisarfii pillugit § 37 naapertorlugu apeqquteqaammut 2024-184-imut
akissut**

29-08-2024
Sags nr.: 2024-15776
ID nr.: 93740538

Asasara Hans

Postboks 909
3900 Nuuk

Inatsisartut suleriaasianni § 37 naapertorlugu sillimmasiissutit pillugit Naalakkersuisunut apeqquteqaateqarputit. Apeqqutitit uannit akineqartussatut innersuunneqarput. Apeqqutitit matuma kinguliani ataasiakkaarlugit allanneqarput, akissummillu malitseqarlutik.

Tlf.: (+299) 34 50 00
E-mail: box909@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

**Apeqqut 1: Kalaallit Nunaanni sulitilluni ajoqusernertut assigisaanullu
sillimmasiinissamut akiliutigineqartartut katikkaanni:**

Akissut: Sulitilluni ajoqusertoqartillugu ajoqusernumut qimataanulluunniit taarsiissutissat ajungitsorsiassallu Kalaallit Nunaanni sulitilluni ajoqusernissamut sillimmasiisarneq pillugu inatsit (INATSIT nr. 1528, 21/12/2010-meersoq) naapertorlugu aalajangersarneqarput. Taamaattumik apeqqutit tamarmik akineqarnissaannut Suliffissaqartitsinerumut Ministereqarfik akissuteqartinneqarpoq.

Suliffissaqartitsinerumut Ministereqarfik aallarniutigalugu ilisimatitsivoq:

'Kalaallit Nunaanni sulitilluni ajoqusersinnaanermut sillimmasiissutit aqqudit pingasut aqqutigalugit akilernerqartarput:

- 1) Sillimmasiisarfinnut namminersortunut sulitilluni ajoqusernissamut sillimmasiissutinut akiligassat akilernerqartarnerat.*
- 2) Suliffeqarnermi Inuussutissarsiornermi Napparsimalernissamut Sillimmasiisarfimmu (AES) inuussutissarsiornermi napparsimalernissamut sillimmasiissutinut akiliutissat akilernerqartarnerat.*
- 3) Ataatsimoortumik sillimmasiissutit – AES-imit aqunneqartut – inuussutissarsiortunut namminersortunut, sillimmasiissutinut pineqartunut ilaanissamut piumasaqaatinik naammassinnittunut akilernerqartarnerat (namminersortut taakku 1)-imi aamma 2)-mi aqqissuussinermut taaneqartunut akiliisussaangillat). Ataatsimoortumik sillimmasiissutinut namminersortut, inuussutissarsiutigalugu aalisartut, piniartut, aallaaniartartut assigisaallu, kiisalu savaatillit aamma inuussutissarsiutigalugu angallatinik ingerlatsisut, tassani angallat 15 meterinik annerusumilluunniit takissuseqanngippat ilaatinneqarput.'*

a. Ukiumut qanoq annertutigisut katillugit akilerneqartarpat?

Akissut: Suliffissaqartitsinermet Ministereqarfik ilisimatitsivoq:

'Sulitilluni ajoqusersinnaanermut sillimmasiisarfinni namminersortuni sillimmasiisarnermut tunngatillugu, taakkunani akinik pituttorsimanngitsumik aalajangersaasoqartarpoq, aammalu Kalaallit Nunaanni imaluunniit Danmarkimi sulitilluni ajutoorsinnaanermut sillimmasiissutinut akiliutinut akilikkat tamakkerlugit allattorsimaffimmik ataatsimoortumik peqarnersoq ilisimannilarput.'

Ministereqarfik aperineqarluni ilisimatitsivoq, sillimmasiisarfiit namminersortut, sulitilluni ajoqusersinnaanermut sillimmasiissutinik tuniniagaqartut akiliutit, aningaasaliissutit il.il. pillugit sulitilluni ajoqusersinnaanermut sillimmasiissutit pillugit inatsit naapertorlugu nalunaartussaataangitsut.

Aamma Suliffissaqartitsinermet Ministereqarfik ilisimatitsivoq:

'Sulisitsisut, Kalaallit Nunaanni suliffeqarfimmik ingerlatsisut 2023-mi katillugit 26 mio. koruuninik AES-imut, inuussutissarsiornermi napparsimalernissamut matussutissanik akiliipput, aammalu Ataatsimoortumik Sillimmasiissutinut akiligassanut 288.200 koruuninik akiliillutik.'

b. Akiliutigineqartartut sillimmasiinermet ingerlatsivinnut assigisaannullu sorlernut ikineqartarpat? Sillimmasiinermet ingerlatsiviit assigisaallu ikisiffigineqartartut arlaliuppata, qanoq annertutigisumik ikisiffigineqartarneri ataasiakkaarlugit taakkartoqquneqarput.

Akissut: Suliffissaqartitsinermet Ministereqarfik ilisimatitsivoq:

'AES ilisimatitsivoq, Kalaallit Nunaanni sulitilluni ajoqusersinnaanermut sillimmasiisarfimmik ingerlatsinissamut akuersissutinik akuersissuteqartarneq AES-ip oqartussaaffiit ilaangitsoq, taamaattumillu AES sillimmasiisarfiit, Kalaallit Nunaanni sulitilluni ajoqusersinnaanermut sillimmasiissutinik tuniniagaqartut allattorsimaffiit pigisaqanngitsoq. Kisiannili AES ilisimatitsivoq, Kalaallit Nunaannut tunngatillugu sillimmasiisarfiit uku AES-ip agguagassanut allattuiffianut ilaatinneqartut, tassalu sillimmasiisarfiit taakku tassaapput maannarpiaq Kalaallit Nunaanni sulitilluni ajoqusertoqarneranut atatillugu taarsiissutissanut aningaasartuuteqartut:

- Tryg Forsikring A/S,
- GJENSIDIGE,
- If forsikring,
- Codan,
- Protector Forsikring Danmark

Ingerlatseqatigiiffiit Danmarkimi najugaqarnerisut AES-imit ilisimatitsissutigineqarsinnaangilaq, kisiannili ingerlatseqatigiiffiit taaneqartut tamarmik ilisimasat malillugit nunani avannarlerni angerlarsimaffeqarput.'

c. Sillimmasiinermit ingerlatsiviit aningaasaataat, sulí ajoqusernertut assigisaanullu atorineqanngitsut, Kalaallit Nunaata iluani inerisartinneqartartut ukiumut qanoq annertussuseqarpat?

Akissut: Suliffissaqartitsinermit Ministereqarfik ilisimatitsivoq:

'AES-imut akiliutit pillugit:

AES Udbetaling-imi inuussutissarsiornermi napparsimalertarnerup iluani ajoqusernerit immikkoortut marlunnut avitaapput. Siullermi pay-as-you-go-mut (ajoqusernerit misissuiffiqineqarsimangitsut) tunngasumi pineqartut tassaapput ajoqusernerit 1. januaari 2008-p kingorna nalunaarutigineqarsimasut, kiisalu ajoqusernertut agguaaassinermit (ajoqusernerit, sulisitsisunik ataasiakkaanik tikkuaaffiusinnaanngitsut) tunngasumi pineqartut tassaapput ajoqusernerit 1. januaari 1999 sioqqullugu nalunaarutigineqarsimasut.

Pay-as-you-go-p atorineqarnerani aningaasanik ajoqusernertut taakkununga immikkoortitanik annertusaasoqarsinnaanngilaq, aammalu ukiumi ataatsimi akiliutit atorlugit ukiumi aningaasartuutissat matussuserneqartussaapput. Akiliutit taakku aningaasaliissutigineqarneq ajorput, kisiannili danskit aningaasaat atorlugit kontomiitinneqartarlutik.

Immikkoortup aappaani ajoqusernerit (ajoqusernerit misissuiffiqineqarsimasut), 1. januaari 2008 sioqqullugu nalunaarutigineqarsimasut pineqarput. Ajoqusernertut misissuiffiqineqarsimasunut tunngatillugu tamatumunnga illuartitat – siunissamilu taakkununga erniarititassat – ajoqusernertut taamaattunut siunissami aningaasartuutit tamarmik matuneqarnissaannut naammattussaapput. Siunissami aningaasartuutissat ilaatigut taarsiissutissat akiligassallu ingerlaavartut, kiisalu tamatumunnga allaffissornermit aningaasartuutissat akilernerqartarnissaannut, ilaatigullu immikkoortuni aningaasaatit aqunneqarnerini aningaasaliissutinut aningaasartuutinut il.il. tunngasuupput. Tassalu 2008 sioqqullugu akilikkat immikkoortunut misissuiffiqineqarsimasunut akiliutinut tunngasuupput, akiliutillu taakku ilaatigut aktianut pappiaqqanullu nalilinnut aningaasaliissutigineqartarput. AES Kalaallit Nunaanni toqqaannartumik aktianut aningaasaliisimangilaq. AES taamaallaat danskit naalagaaffiata realkreditillu pappiaraataanut nalilinnut aningaasaliisarpoq.

Ataatsimoortumik sillimmasiissutit pillugit:

Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiortunut namminersortunut mikisunut (aalisartut, piniartut, savaatillit) ataatsimoortumik sillimmasiissutit tapiissutaapput, naalagaaffimmit aningaasalersorneqartut. Akiliutinut akilikkat taarsiissuteqartarnermit aningaasartuutinut matussutigineqartanngillat, aammalu aningaasanik atunngitsuukkanik soqanngilaq.'

Apeqput 2. Kalaallit Nunaanni sulitilluni ajoqusernertut assigisaallu sillimmasiinissamut aningaasartuutit qanoq annertutigisut ingerlatsiviit Danmark-imi najugaqartunut tutsinneqartarpat?

Akissut: Apeqput nr. 1, b-mut akissut innersuussutigineqarpoq.

Apeqquut 3: Kalaallit Nunaanni sulisitsisoq, sulisoqartilluni, sulitilluni ajoqusernermut assigisaanullu sillimmasiineranut akiliisussaataava??

Akissut: Suliffissaqartitsineranut Ministereqarfik ilisimatitsivoq:

'Aap, sulisitsisut Kalaallit Nunaanni atorfeqartitsisut tamarmik sillimmasiisarnermi sulitilluni ajoqusersinnaanermut sillimmasiisussaapput, aammalu inuussutissarsiornermi napparsimalersinnaanermut akiliutinut akiliisussaalluni – taamaattoqanngippalli tamatumunnga piumasaqaatinik naammassinnissimagunik Ataatsimoortumik Sillimmasiisarnermut ilaasussaapput. Tamanna Kalaallit Nunaanni sulitilluni ajutoorsinnaanermut sillimmasiisutit pillugit inatsimmi allassimavoq (inatsit pillugu nalunaarut nr. 75, 16. januaari 2017-imeersoq).'

Apeqquut 4: Sulisut ajoquserneranut assigisaanilluunniit Nunatsinni namminerisamik sillimmasiisarfeqalernissaq Naalakkersuisut qanoq isumaqarfigaat?

Akissut: Nunaqavissunut inuussutissarsiuteqarnermi ineriartortitsineranut iluaqutaasinnaasut sukkulluunniit Naalakkersuisunit ilassilluarneqassapput tapersorneqassallutillu.

Apeqquut 5: Naalakkersuisut isumaat naapertorlugu, Kalaallit Nunaata Naalagaaffingnornissaanut aningaasat Nunatsinnit oqartussaavigineqarlutik Nunatta iluani inerisarniartuarnissaasa aqqutissarsiuuttarnissaat anguniarneqartassava?

Akissut: Namminersornermut Nunanullu Allanut Naalakkersuisoq akissuteqartinneqarpoq, taassumalu ilisimatitsissutigaa:

'Kalaallisut danskisullu naqinnerini apeqqutitut tallimaasunut, apeqquut 4-mut matuma siulianiittumut tunngatillugu apeqquut unaassasorineqarpoq: 'Kalaallit Nunaat nammineeeluni Kalaallit Nunaanni sulitilluni ajoqusernissamut assigisaanullu sillimmasiisarfirmik pilersitsissagaluarpat, sillimmasiisarfiit aningaasatigut ineriartornissamut periarfissarititaasunit annerpaamik pissarsisinnaanissaat anguniarneqassava?'

Namminersorneq pillugu inatsimmi § 3, Ilanngussami allattukkanit 1 naapertorlugu Sulitilluni Ajoqusernissamut Sillimmasiisarnermi suliassaqarfik Namminersorlutik Oqartussanit sukkulluunniit, Namminersorlutik Oqartussanit aalajangerneqartumiit tiguneqarsinnaavoq.

Sulitilluni Ajoqusernissamut Sillimmasiisarnermi suliassa qarfiup tiguneqarnissaanut piffissaliinissaq suli eqqartorneqanngilaq. Maanna Naalackersuisuusooq oqartussaaqatigiinneq peqqutaalluni Inatsisartunngortussat imaluunniit Naalackersuisunngortussat, Sulitilluni Ajoqusernissamut Sillimmasiisarnermi suliassa qarfirmik tigusinissamik aalajangiisussat sinnerlugit politikikkikut iliuuseqarsinnaanngillat aalajangiisinnaanatillu, kiisalu siunissami suliassa qarfirmut inatsisitigut sinaakkusiussassanik aalajangersaasinnaanatik. Kisianni qulequttat saqqummiussatit taamanikkussamut paasissutissiiviusunik tunngaveqarluni oqallisigineqarsinnaassasut Naalackersuisunit naatsorsuutigineqarpoq.'

Neriuppunga qulaani allaqqasuni apeqquteqaatigineqartut akineqartut.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Hans Peter Poulsen